

KLAGANDE

Viktor Dulal, 19880214-6798

Ombud och offentligt biträde: Advokat Johan Lindgren

Ombud och offentligt biträde efter substitution: Advokat Linn Wallander

MOTPART

Socialnämnden i Huddinge kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 14 februari 2022
i mål nr 1705-22, se bilaga A

SAKEN

Beredande av vård av missbrukare i vissa fall

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten avslår överklagandet.
2. Kammarrätten fastställer förvaltningsrättens beslut om sekretess.
3. Kammarrätten beslutar med stöd av 43 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att bestämmelsen om sekretess i 26 kap. 1 § ska vara tillämplig även i fortsättningen för de uppgifter om enskilda personliga förhållanden som har kommit fram vid kammarrättens muntliga förhandling inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.
4. Kammarrätten bestämmer att ersättning ska betalas till Johan Lindgren som offentligt biträde med 20 668 kr, varav 7 498 kr för arbete, 6 600 kr för tidsspillan, 2 436 kr för utlägg och 4 134 kr för mervärdesskatt.

YRKANDEN M.M.

Viktor Dulal yrkar att nämndens ansökan om beredande av vård med stöd av lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, ska avslås. Han för fram bl.a. följande. Han medger att han har ett vårdbehov till följd av alkoholmissbruk. Vården kan bedrivas på frivillig väg och tvångsvård är därför oproportionerligt. Han har tidigare medverkat till vård och inte motsatt sig hjälp. Han litar på att han blir erbjuden lämplig vård och kommer att fullfölja vård i frivillig form. Att han har konsumerat alkohol under den frivilliga placeringen innebär inte att han inte är motiverad till förändring eller att samtycket inte är hållbart. Vården har nu bedrivits i drygt två månaders tid och han har inga abstinensbesvär. Han har hållit sig fri från alkohol under en betydligt längre period än tidigare. Han vill få behandling och kommer att klara av att hålla sig nykter. Han är motiverad att arbeta och leva hälsosamt.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande. Viktor Dulal bedöms inte kunna tillgodogöra sig vård på frivillig väg. Han har vid flertalet tillfällen konsumerat alkohol under tidigare frivillig placering och risken för återfall är stor. Han bedöms ha bristande insikt i sitt missbruk och han utsätter sin fysiska hälsa för mycket allvarlig fara. Det bedöms vara mycket osannolikt att Viktor Dulal kommer att klara av att vara nykter i den omfattning som krävs för att hans hälsotillstånd inte ska försämrats. Det finns en risk för att han avviker från en frivillig placering. Han har ett omfattande vårdbehov och det är nödvändigt att säkerställa vården med stöd av LVM.

Kammarrätten har hållit muntlig förhandling.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Beredande av vård

Det som Viktor Dulal har fört fram och det som i övrigt framgår av utredningen ger inte kammarrätten anledning att göra någon annan bedömning än den som förvaltningsrätten har gjort. Överklagandet ska därför avslås.

Ersättning till offentligt biträde

Ett offentligt biträde har enligt 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde och 27 § första stycket rättshjälpslagen (1996:1619) rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt.

Någon klar definition av begreppet tidsspillan finns inte. Det måste från fall till fall avgöras vad som kan anses utgöra tidsspillan vid utförandet av ett visst uppdrag. Om biträdet under en resa har utfört produktivt arbete med något uppdrag, ska restiden inte betraktas som tidsspillan. Det har i praxis ansetts åligga det offentliga biträdet att så långt som möjligt ta till vara de möjligheter som finns för att begränsa kostnaderna för det allmänna, exempelvis genom att utnyttja restiden till lämpligt arbete. Möjligheterna för ett offentligt biträde att arbeta under resor under allmänna kommunikationsmedel är dock naturligtvis begränsade från bl.a. sekretessynpunkt (jfr MIG 2008:4).

Johan Lindgren har begärt ersättning för tio timmars tidsspillan avseende resa för Linn Wallander mellan hemmet och SIS Vimmerby. Tågresan mellan Stockholm och Vimmerby tar tre och en halv timme, sammanlagt sju timmar tur och retur enligt SJ:s hemsida. Kammarrätten anser att Linn Wallander under åtminstone fem timmar borde ha utnyttjat tiden till annat arbete. Något skäl till varför sådant arbete inte har kunnat utföras har inte

förts fram i kammarrätten. Johan Lindgren får därför anses skäligen tillgodosedd med ersättning för fem timmars tidsspillan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Peder Liljeqvist
lagman
ordförande

Daniel Sjölund
kammarrättsråd

Olof Holm
tf. assessor
referent

I avgörandet har även nämndemännen Lars Göransson och Maria Hassan deltagit.

/Matilda Boström
föredragande jurist

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 32

DOM
2022-02-14
Meddelad i Stockholm

Mål nr
1705-22

SÖKANDE

Socialnämnden i Huddinge kommun

MOTPART

Viktor Dulal, 19880214-6798

Offentligt biträde: Advokat Johan Lindgren

SAKEN

Beredande av vård av missbrukare i vissa fall

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att Viktor Dulal ska beredas vård enligt 4 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.

Beslutet om vård gäller omedelbart.

Förvaltningsrätten beslutar att Johan Lindgren ska få ersättning med 36 565 kr, varav 8 724 kr för arbete, 18 480 kr för tidsspillan, 2 048 kr för utlägg och 7 313 kr för mervärdesskatt.

Förvaltningsrätten beslutar att bestämmelsen om sekretess i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämplig även i fortsättningen beträffande uppgifter om enskilds personliga förhållanden som lagts fram vid den muntliga förhandlingen inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Huddinge kommun (nämnden) ansöker om att Viktor Dulal ska beredas vård med stöd av 4 § lagen LVM och yrkar att beslutet om vård ska gälla omedelbart. Som grund för ansökan anges att Viktor Dulal genom ett fortgående missbruk av alkohol är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk, att han till följd av sitt missbruk utsätter sin psykiska och fysiska hälsa för allvarlig fara och löper uppenbar risk att förstöra sitt liv. Vårdbehovet kan inte tillgodoses enligt socialtjänstlagen (2001:453) eller på något annat sätt. Efter att ansökan om vård getts in till förvaltningsrätten, beslutade ordföranden i Socialutskott 3 i Socialnämnden i Huddinge kommun den 29 januari 2022 att omedelbart omhänderta Viktor Dulal med stöd av 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM. Beslutet verkställdes samma dag och fastställdes av förvaltningsrätten den 3 februari 2022.

Viktor Dulal anser att ansökan ska avslås och för fram i huvudsak följande. Han har ett behov av vård. Sedan han omhändertogs har han inte haft abstinens eller något sug efter alkohol. Han vill ha vård på frivillig väg och han har tidigare medverkat till vård. Han har arbete, bostad och hustru. Det föreligger inte någon uppenbar risk att han ska förstöra sitt liv.

Förvaltningsrätten har den 8 februari 2022 hållit muntlig förhandling inom stängda dörrar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Utgångspunkter för prövningen**

Enligt 4 § första stycket LVM ska tvångsvård beslutas om någon till följd av ett fortgående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk och vårdbehovet inte kan

tillgodoses enligt socialtjänstlagen eller på något annat sätt. Det krävs vidare att han eller hon till följd av missbruket utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara, löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv eller kan befaras komma att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

I begreppet att den enskilde till följd av missbruket utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara ligger att det finns en medicinskt påvisbar hälsorisk för missbrukaren eller att missbrukaren annars utsätter sin hälsa för allvarlig fara (prop. 1981/82:8 s. 40 och prop. 1987/88:147 s. 45).

Grunden att den enskilde löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv åsyftar situationer där en person till följd av missbruk är på väg att hamna i ett socialt utanförskap. Bestämmelsen tar sikte främst på unga personer som befinner sig i ett skede där det ännu är möjligt att bryta den destruktiva utvecklingen men kan även tillämpas beträffande äldre personer med bättre social förankring (prop. 1987/88:147 s. 46 f och 92).

En förutsättning för vård enligt LVM är att möjligheterna att tillgodose missbrukarens behov av vård i frivilliga former är uttömda. Detta innebär inte att frivillig vård automatiskt ska väljas om missbrukaren samtycker till sådan vård. Även när ett samtycke till behövlig vård föreligger, måste det göras en bedömning av om samtycket framstår som realistiskt (se prop. 1987/88:147 s. 52).

Förvaltningsrättens bedömning

Av nämndens utredning framgår bl.a. följande. Viktor Dulal har ett missbruk av alkohol som uppkommit de senaste åren. Av läkarintygen framgår att hans missbruk kan leda till allvarliga konsekvenser för hans liv och hälsa. LVM-anmälningar har upprättats för hans räkning i oktober och november 2021 av läkare vid beroendecentrum. Av LVM-anmälningarna framgår bl.a. att han inte

följer vårdplanen och att han inte kommer på bokade besök. Senast när han vistades på ett stödboende för att få hjälp med sitt missbruk kom det fram efter kontroll av personal att han hade druckit alkohol på boendet. Han har även uteblivit från besök på beroendemottagningen. Vidare framgår det att han riskerar att förlora sitt arbete till följd av sin alkoholkonsumtion vilket i sin tur kan leda till att han förlorar sin bostad.

Med beaktande av vad som framgår av utredningen i målet anser förvaltningsrätten att det är visat att Viktor Dulal har ett fortgående missbruk av alkohol som pågått under en längre tid och att han är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk.

Det framgår av utredningen att Viktor Dulal till följd av missbruket utsätter sin hälsa för allvarlig fara. Vid denna bedömning har förvaltningsrätten särskilt beaktat det som framkommit om Viktor Dulals hälsotillstånd i läkarintyg och de betydande hälsorisker som ett fortsatt alkoholmissbruk innebär för honom. Förvaltningsrätten anser därför att det är visat att Viktor Dulal utsätter sin fysiska och psykiska hälsa för allvarlig fara.

Tanken med grunden ”uppenbar risk att förstöra sitt liv”, den sociala indikationen, är att nämnden ska ges möjlighet att agera i ett skede där det ännu är möjligt att bryta en destruktiv utveckling samt att större hänsyn ska tas till de sociala skadeverkningarna av ett ökande missbruk. Viktor Dulal är 33 år gammal och har bostad samt arbete. Han bor tillsammans med sin fru. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av vad som har framkommit om Viktor Dulals sociala situation att det är utrett att han till följd av sitt missbruk löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv.

Av utredningen i målet framgår att Viktor Dulal har tackat ja till kontakt med en beroendemottagning men sedan inte skött den kontakten. Han har uteblivit från flera vårdssamtal angående sitt missbruk och han har inte har kommit på

provtagningar hos vården. Han har erbjudits vård på ett stödboende med krav på nykterhet och det har framkommit att han har haft alkohol på rummet och druckit alkohol under sin vistelse där. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att det är visat att Viktor Dulal i dagsläget inte själv har förmågan att på frivillig väg tillgodogöra sig den vård han behöver. Vården måste därför ges med stöd av LVM.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att förutsättningarna för att bereda Viktor Dulal vård med stöd av 4 § LVM är uppfyllda. Nämndens ansökan om vård ska därför bifallas och beslutet om vård ska gälla omedelbart.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-01).

Andreas Thörnroos
Förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Attila Kriss, Gustavo Caballero Cervantes och Lars Nordqvist har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Frida Lindberg har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.